

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
**ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН**

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ДАВНЬОЇ І НОВОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету історії
та міжнародних відносин

О.М.Маклюк

« 29 » серпня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН**

підготовки бакалавра

денної та заочної форм здобуття освіти

циклу вільного вибору бакалаврів у межах університету

ВИКЛАДАЧ: Турченко Г.Ф., д.і.н., професор каф. давньої і нової історії України та методики навчання історії

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри давньої і нової історії
України та методики навчання історії

Протокол № 2 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри Г.Ф.Турченко

2025 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН

Зв'язок з викладачем:

E-mail: galina_turchenko@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10945>

Телефон: (061) 228 76 32

Інші засоби зв'язку: WhatsApp 0660135835

Кафедра: давньої і нової історії України та методики навчання історії, 5 корп., ауд. 319

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Збройна агресія Росії проти України(2014-2023) в епоху гібридних війн" є дати студентам систематичні знання з історії імперської політики російських режимів щодо України. Підготувати майбутніх фахівців до самостійного аналізу актуальних проблем історії українських регіонів та сформувати у них інтерес до минулого своєї Батьківщини. Вивчення курсу сприятиме національно-патріотичному вихованню студентів, формування їх як активних громадян України.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	7 -й	7-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	20 год.	8 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	70 год.	82 год.
Консультації	Онлайн по понеділках о 17.30 в ZOOM	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10945	

2. Методи досягнення компетентностей і результатів навчання

Компетентності / результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Компетентності:	Методи навчання: словесні (лекція- монолог, лекція-	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання - тести в

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН

Уміння спілкуватися усно і письмово, ефективно взаємодіяти в команді	діалог, проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування); метод проблемного викладу матеріалу.	СЕЗН Moodle. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle).
Здатність шукати, аналізувати, оцінювати та використовувати інформацію, а також застосовувати інформаційно-комунікаційні технології	Методи навчання: словесні (лекція- монолог, лекція-діалог, проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування); метод проблемного викладу матеріалу.	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання - тести в СЕЗН Moodle. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle).
Здатність аналізувати інформацію, логічно обґрунтовувати свою позицію та приймати обґрунтовані рішення	Методи навчання: словесні (лекція- монолог, лекція-діалог, проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування); метод проблемного викладу матеріалу.	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання - тести в СЕЗН Moodle. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle).
Програмні результати: Здатність зрозуміло, логічно та переконливо висловлювати думки, слухати, аналізувати інформацію, співпрацювати з іншими, вирішувати конфлікти та створювати спільний продукт через усне мовлення, письмо, дискусії, презентації, командні проекти та медіа, застосовуючи різні стилі та засоби комунікації.	Методи навчання: словесні (лекція- монолог, лекція-діалог, проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування); метод проблемного викладу матеріалу.	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання - тести в СЕЗН Moodle. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle).
Здатність знаходити, розрізняти, перевіряти якість та застосовувати різноманітну інформацію (тексти, дані, медіа) та цифрові інструменти для вирішення проблем, навчання та комунікації, демонструючи розуміння цифрової безпеки, створення контенту та співпраці в мережі, що формує його інформаційно-цифрову або інформаційно-комунікаційну	Методи навчання: словесні (лекція- монолог, лекція-діалог, проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування); метод проблемного викладу матеріалу.	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання - тести в СЕЗН Moodle. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle).

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН

компетентність		
Самостійно знаходити, критично оцінювати інформацію, будувати чіткі аргументи, розрізняти факти й судження та приймати зважені, обґрунтовані висновки й рішення у різних життєвих ситуаціях	Методи навчання: словесні (лекція- монолог, лекція- діалог, проблемна лекція); наочні (презентація, демонстрування); метод проблемного викладу матеріалу.	Поточні контрольні заходи: теоретичні завдання - тести в СЕЗН Moodle. Підсумкові контрольні заходи: залік (теоретичне завдання – виконання тестів в системі СЕЗН Moodle).

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ІМПЕРСЬКА ПОЛІТИКА РОСІЙСЬКОЇ ВЛАДИ ЩОДО УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ (XVIII – 1991 р.).

Тема 1. Імперська політика російської влади щодо українських земель (XVIII – початок XX ст.).

Теоретико-методологічні аспекти курсу. Розробка національного питання в працях О.Бочковського, С.Дністрянського, Д.Донцова, С.Рудницького. Сучасні наукові підходи у сфері регіоналістики. Імперська політика щодо України. Політика царської влади щодо Півдня України (XVIII – початок XX ст.). "Новоросія" без "новоросів": етнічний склад населення Півдня України у XIX – на початку XX ст. Особливості етнічного складу регіону. Національний склад населення міст Півдня України. Українська більшість і модернізація регіону. Формування національної свідомості. Формування української еліти на Півдні України. Національно-визвольний рух у південноукраїнському регіоні.

Тема 2. Питання про статус Півдня України в умовах Української революції.

Політика Тимчасового уряду щодо Півдня і національна консолідація українського населення регіону. Більшовики і питання про єдність України. Боротьба між УНР і Радянською Росією за контроль над Півднем України. Більшовицька спроба дезінтеграції України. Донецько-криворізький сепаратизм 1917–1918 рр. Радянські республіки на території Південної України. Національний рух кримських татар і німецькомовної меншини. Інтеграційна політика гетьманського режиму та Директорії на Півдні України. Українізація в регіоні. Здобутки в царині культури. Опозиція гетьманському режиму та її плани щодо майбутнього регіону. Німецькомовна національна меншина Півдня і кримськотатарський національний рух у 1918 р. Проект "Крим-Таврія". Політика Директорії у південноукраїнському регіоні. Російська контрреволюція на Півдні України. Еволюція взаємин УНР і Антанти.

Тема 3. Питання про статус Південної України в політичній боротьбі 1919–1922 рр. Російсько-радянське визнання України

Еволюція політики білогвардійських режимів щодо Півдня. Внутрішня політика генерала А. Денікіна та П. Врангеля у південноукраїнському регіоні: порівняльний аналіз. Махновське середовище й українська ідея. Визнання більшовиками статусу Півдня як української території (1920–1922 рр.). Україна в складі СРСР: доктрина і практика. Курс на створення радянської людини. Включення Криму до України: передумови та історичні наслідки. Етнічний склад населення південноукраїнських областей в радянську добу: динаміка змін. Курс на створення "радянської" людини. У "братніх обіймах імперії": денаціоналізація та русифікація українців в СРСР.

Тема 4. Від проголошення незалежності до новітньої російсько-української війни.

Незавершена революція 1991 р. і загрози незалежності. Хто і як готував новітню російсько-українську війну. "П'ята колона" і українське суспільство. Сепаратистські настрої "червоних директорів" в Україні у 1990-х рр. Протиставлення Сходу і Заходу у виборчій

**ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН**

кампанії В. Януковича. Посилення сепаратистських тенденцій у 2004 р. (з'їзд у Северодонецьку, плани побудувати в Одеській області "вільну самоврядну територію" та ін.) Спільні риси у політиці радянського і сучасного російського режимів щодо Півдня і Сходу України. Спроба реалізації сучасною Росією імперського проекту "Новоросія" та ідей "Русского мира". Витоки новітньої російсько-української війни "Гібридна" війна проти України та її особливості.

Змістовий модуль 2. СУЧАСНА ВІЙНА РФ ПРОТИ УКРАЇНИ: ПЕРЕДУМОВИ, ПРИЧИНИ, МІЖНАРОДНА РЕАКЦІЯ, ХІД ПОДІЙ.*Тема 5. Прояви сепаратизму у 1991–2013 рр.*

Ідея створення місцевої автономії на Півдні України як засобу протистояти «жовто-блакитній» експансії із Заходу. Створення партії «новоросів» («югоросів») в Одесі. Початок 1990-х рр. – плани місцевих сепаратистів у Криму за підтримки російського політикуму поставили завдання про вихід півострова зі складу України і приєднання до Російської Федерації. 2004 р. – на «З'їзді Рад усіх рівнів» у Северодонецьку із закликом до створення Південно-Східної Української автономної республіки виступили керівники областей південного сходу України. Плани місцевої компартійної бюрократії та директорів крупних підприємств («червоних директорів») на Донбасі, на Харківщині, Дніпропетровщині, у Запоріжжі по створенню місцевої автономії як засобу протистояти «жовто-блакитній» експансії із Заходу

Тема 6. Особливості гібридної війни РФ проти України. Анексія Криму.

Особливості гібридних воєн. Агресія без офіційного оголошення війни. Приховування країною-агресором своєї участі в конфлікті. «Інформаційна війна» — пропаганда та контрпропаганда з застосуванням «брудних» інформаційних технологій. Широке використання «п'ятої колони» і нерегулярних збройних формувань (у т. ч. під прикриттям мирного населення). Нехтування агресором міжнародними нормами ведення бойових дій, чинними угодами і новими домовленостями. Заходи політичного та економічного тиску (за формального збереження дипломатичних зв'язків між двома країнами). Протистояння у кібернетичному просторі. Передумова анексії Криму. Російські війська у Криму. «Зелені чоловічки». Блокада кораблів ВМС України в Криму. Проведення незаконного референдуму в АР Крим. Санкції країн світу проти РФ. Наслідки анексії Криму.

Тема 7. Так звана «Русская весна». АТО-ООС.

Особливості сепаратистських виступів у Донецьку та Луганську. Роль російських «політичних» туристів. Роль російських спецслужб у захопленні влади. Перебіг подій на Дніпропетровщині та Запоріжжі. «Ячна неділя» у Запоріжжі. Плани сепаратистів на відокремлення від України півдня та сходу. Трагічний перебіг «Русской весни» в Одесі. Роль російської агентури і місцевої «п'ятої колони». Провал нової спроби повернути Україну в напрямку «вектора російської цивілізації». Наслідки подій «Русской весни». Початок бойових дій на Донбасі. Захоплення у квітні 2014 р. російськими загонами, керованими офіцерами спецслужб РФ, українських міст. Проголошення ДНР і звернення до В.Путіна про введення військ. Бої за Слов'янськ. Звільнення Маріуполя. Іловайський котел. Переговори у Мінську. Бої за Донецький аеропорт – символ незламності та бойового духу українського війська. «Кіборги».

Тема 8. «Русский мир» – сучасна неоімперська стратегія РФ.

План Москви по розширенню меж «Русского мира» за рахунок України призвів до російсько-української війни. Проект «Новоросія». Релігія і «Русский мир». Роль РПЦ в поширенні ідеї «Русского мира». Питання мови в сучасній неоімперській стратегії РФ «Русский мир». Освіта як інструмент «м'якої сили» РФ (до 2014 р.). Культура як інструмент впровадження РФ «Русского мира». Реакція на проект «русского мира» в українському суспільстві. Діяльність проросійських організацій в Україні Наслідки спроб впровадження ідей «Русского мира» для українського суспільства.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН

Тема 9. Інформаційна війна РФ проти України. Російські імперські міфи щодо історії України.

«Інформаційна війна» — пропаганда та контрпропаганда з застосуванням «брудних» інформаційних технологій. Інформаційна війна РФ проти України у 1990-ті рр.: мета та особливості. Інформаційна війна РФ проти України на початку 2000-х рр.: особливості. Фаза інформаційної агресії в умовах Революції Гідності, анексії Криму та в умовах російсько-української війни. Історична наука в РФ як складова інформаційної війни та поширення ідей «Русского мира». Історичні міфи з вуст російських урядовців та політиків – В. Путіна, В. Жириновського, В.Черномірдіна. Новітня історія України в сучасних російських підручниках.

Тема 10. Відкрита фаза сучасної російсько-української війни 2014-2025 рр.

Антиукраїнська пропаганда РФ напередодні війни як прояв путінізму. Підготовка РФ до вторгнення. Визнання Росією ДНР та ЛНР незалежними державами. Сили сторін напередодні вторгнення РФ. Початок повномасштабного вторгнення в Україну. Провал «бліцкригу». Зміни у планах В.Путіна у війні в Україні – «від Взяти Київ за 3 доби» до повномасштабної війни в 4 роки. Хід воєнних дій. Роль тероборони. Події на фронтах. Битва за Київ. Битва за Чернігів. Події на Сумщині. Битва за Донбас. Події на Півдні України. Події на Харківщині. Міжнародна реакція та підтримка України. Гуманітарні проблеми війни. Санкційна політика світу як спроба зупинити РФ. Рамштайн. Дезінформація під час російсько-української війни. Поняття «рашизм». Воєнні злочини Росії. Путін на шляху до міжнародного трибуналу.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Тема 1. Імперська політика російської влади щодо українських земель (XVIII – початок XX ст.). Питання про статус Півдня України в умовах Української революції.	2	1	Тиждень 1
Лекція 2	Тема 2. Питання про статус Південної України в політичній боротьбі 1919–1922 рр. Російсько-радянське визнання України.	2		Тиждень 2
Лекція 3	Тема 3. Від проголошення незалежності до новітньої російсько-української війни.	2	1	Тиждень 3
Лекція 4	Тема 4. Прояви сепаратизму на Півдні України у 1991–2013 рр.	2		Тиждень 4
Лекція 5	Тема 5. Особливості гібридної війни РФ проти України.	2	1	Тиждень 5
Лекція 6	Тема 6. Анексія Криму.	2	1	Тиждень 6
Лекція 7	Тема 7. Сучасна російсько-українська війна. АТО-ООС.	2	1	Тиждень 7
Лекція 8	Тема 8. «Русский мир» – сучасна неоімперська стратегія РФ. Інформаційна	2	1	Тиждень 8

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН

	війна РФ проти України.			
Лекція 9	Тема 9. Російські імперські міфи щодо історії України	2	1	Тиждень 9
Лекція 10	Тема 10. Новітня історія України в сучасних російських підручниках.	2	1	Тиждень 10
Самостійна робота	Міні-дослідження	70	82	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Модульний контроль №1	Тест	Тест розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=233696	https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=233696	25 балів
Модульний контроль №2	Тест	Тест розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=233716	https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=233696	25 балів
Самостійна робота	Міні-дослідження	Завдання розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=234181	https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=701579	10 балів
Усього за поточний контроль	2			60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання: тест в СЕЗН ЗНУ	Питання для підготовки розміщені в СЕЗН ЗНУ, https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=233720		40
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН

FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Відгук українських істориків на статтю В. Путіна «Про історичну єдність росіян та українців» / Ін-т історії України НАН України. Київ, 2021. 8 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0015897> (дата звернення 29.08.2025).
2. Белкін Л. М., Юринець Ю. Л., Сопілко І. М., Белкін М. Л. Контрпропаганда VS пропаганда в умовах широкомасштабного збройного вторгнення Російської Федерації в Україну. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 224–230. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/Yunzh/Yunzh2022v6/224.pdf>
3. Турченко Г. Ф., Терно С. О., Костенко Д. С. Антиукраїнський характер змін в шкільному курсі історії анексованого Криму (2014–2021 рр.) як складова гібридної війни рф проти України. *Електронний збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти*. 2022. № 1(48). С. 1–10. URL: <https://drive.google.com/file/d/1PUH6xQqsZ2c4oZs2hYh-RCvOIDbcTf1V/view>.

Додаткова

1. Брехуненко В., Бойко П. Гарбуз для «Новоросії»: вирок московських документів XVII-XIX ст. Київ, 2025. 208 с.
2. Гончаренко М. М., Караульна Н. В., Аташкаде Р. В. Специфіка функціонування соціальної міфології в контексті викликів російсько-української війни. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2024. № 51. С. 38–43. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/2021/APFC/APFC2024n51/38.pdf>.
3. Данько-Сліпцова А. А., Коваленко Н. А., Калініченко М. М. Безпека аудіовізуального контенту в умовах гібридної війни: стратегії протидії дезінформації та пропаганді. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*. 2024. Т. 35(74), № 6. С. 393–400. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/2024/VZTNF/VZTNF2024t35n6/393.pdf>.
4. Канцір В. Моніторинг окремих питань караності за "злочини агресії" /пропаганда, планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни/. *Європейські перспективи*. 2024. № 1. С. 57–62. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/2021/EP/EP2024n1/57.pdf>.
5. Козак В. А. Фейкові документи як інструмент психологічного впливу в інформаційній війні Росії проти України. *Вчені записки Таврійського національного університету ім.В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 36(75), № 1, ч. 2. С. 242–247. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/2024/VZTNF/VZTNF2025t36n1v2/242.pdf>.
6. Ричка В. М. Війна пам'ятей. Змагання за спадщину Київської Русі. Київ: Парлам. вид-во, 2021. 416 с.
7. Турченко Г.Ф., Крючкова К.Е. Антиукраїнські фейки в щорічних підсумкових пресконференціях В. Путіна (грудень 2014 – грудень 2021 рр.) *Політика пам'яті. досвід Європи для України. Матеріали I Міжнародної наукової конференції. (17–18 листопада 2023 р., м. Запоріжжя)*. Запоріжжя, 2023. С. 191-195.
8. Турченко Г.Ф., Крючкова К.Е. Антиукраїнські міфи та фейки в сучасних шкільних підручниках РФ з історії. *Актуальні проблеми теорії і методики навчання історії, географії та громадянства* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м.

**ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН**

Запоріжжя, 20 березня 2025 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. С. 212-216

URL:

<https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/12345/26013/0062468.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

9. Терно С. О., Турченко Г. Ф. Бої за Україну в шкільному курсі історії в контексті передумов сучасної російсько-української війни. *Трансформації історичної пам'яті: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції* / за ред. Н. Темірової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. С. 148-153.
URL: <https://jthm.donnu.edu.ua/article/view/12783>.

10. Чупрінова І., Севрук І., Соколовська Ю. Історичні корені російсько-українського конфлікту: імперська політика Росії та її вплив на українську ідентичність. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Вип. 85, Т. 3. С. 16–23.
URL: <http://files.znu.edu.ua/files/2020/scachano/APGN/APGN2025v85t3/16.pdf>.

11. Turchenko H. «Russian world» and the project «Novorossiya» as components of the information war of the Russian Federation against Ukraine *Propaganda and public consciousness in the south and east of Ukraine (1930s – early XXI century) : scientific monograph* / F. Turchenko and other. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2021, p. 29–45.

12. War, Migration, Memory: Perspectives on Russia's War Against Ukraine / V. Sereda (ed.). Bielefeld : transcript, 2025. 420 p.
URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi82/0062136.pdf>.

Електронні ресурси:

1. Галушко К. Розгром псевдоісторичної статті Путіна про українців і росіян. 10 запитань історичу. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=0tFB4XcLQM0> (дата звернення 12.07.2025).

2. Громенко С. Руйнуємо міфи російської пропаганди про Крим. 10 запитань історичу. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=lm0hZ9fG6To> (дата звернення 12.07.2025).

3. Історична правда. URL: <https://www.istpravda.com.ua> (дата звернення 12.07.2025).

4. Historical content. URL: <https://historiana.eu> (дата звернення 12.07.2025).

5. Zaporizhzhia Historical Review. URL: <https://istznu.org/index.php/journal> (дата звернення 12.07.2025).

7. Регуляції і політики курсу**Відвідування занять. Регуляція пропусків.**

Відвідування занять є обов'язковими. Для допуску до заліку потрібно набрати мінімум 35 балів. Виконання проміжного контролю та самостійної роботи гарантує своєчасний набір балів. У разі відсутності на кінець семестру 35 балів здобувачі освіти можуть виконати завдання для добору балів <https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=701575>

При виконанні самостійної роботи потрібно дотримуватися принципів академічної доброчесності. Виконані вами роботи потрібно надсилати у MOODLE. Вони будуть перевірятися на дотримання принципів академічної доброчесності. У разі виникнення спірних ситуацій, потрібно діяти в рамках Кодексу академічної доброчесності ЗНУ.

Результати неформальної/інформальної освіти можуть бути зараховані в межах 1 модулю. Порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти міститься в спеціальному Положенні ЗНУ https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_zapor_z_kogo_nats_oval_nogo_un_versitetu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya_zdobutikh_shlya_khom_neformal_noyi_ta_abo_nformal_noyi_osv_ti.pdf

На заняття потрібно приходити вчасно, не запізнюватися. Поведінка здобувачів освіти має бути коректною.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН

Користуватися мобільними телефонами чи ноутбуками на заняттях можна лише з навчальною метою.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Процедура забезпечення якості визнання результатів неформального та інформального навчання є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти ЗНУ. Правила зарахування результатів навчання які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам) визначені у Положенні ЗНУ Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти (<https://surl.li/gachqj>).

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://lnk.ua/9MVwgEpVz>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
ЗБРОЙНА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (2014-2025) В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ВІЙН

інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.